

I - ARABAKO BATZAR NAGUSIAK ETA ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAREN FORU ADMINISTRAZIOA

Arabako Foru Aldundia

INGURUMEN ETA HIRIGINTZA SAILA

302/2021 Foru Agindua, azaroaren 3ko Ingurumen eta Hirigintza diputatuarena, Bernedoko Hiri Antolamenduko Plan Orokorren Ingurumen Adierazpen Estrategikoa egiten duena

Bernedoko Hiri Antolamenduko Plan Orokor berria (aurrerantzean, HAPO) Ingurumen Ebaluazio Estrategikoaren prozeduraren mende dago; prozedura hori 9ko 21/2013 Legeak, ingurumen ebaluazioari buruzkoak, arautzen du.

Prozedura horren eremuan, 2016ko ekainaren 2an, Arabako Foru Aldundiko Ingurumen Jasangarritasunaren Zerbitzuak Ingurumen Azterketa Estrategikoaren irismen agiria eman zuen, arestian aipatu dugun 21/2013 Legeak, ingurumen ebaluazioari buruzkoak, 5. artikuluan xedatzen duenari jarraiki. Agiria eman baino lehen, kontsulta egin zitzaien ukitutako herri administrazioei, natura ikertzea eta zaintzea helburu duten elkarteei eta gainerako interesdunei, eta jasotako erantzunak Ingurumen Azterketa Estrategikoaren irismeneko agirian jaso eta txertatu ziren. Geroago, Bernedoko Udalera helarazi zen agiria.

Bernedoko Udalak Ingurumen Adierazpen Estrategikoa egitea eskatu dio Ingurumenaren Jasangarritasun Zerbitzuari 2021eko apirilaren 6eko sarrera data duen agiriaren bidez. Ingurumen Azterlan Estrategikoaz (IAE) eta Hirigintza Dokumentazioaz gain, Bernedoko udalerriko HAPO izapidetzeko administrazio espediente osoari buruzko dokumentazioa jaso zen. Besteak beste, honako dokumentazio hau nabarmendu behar da:

1. Jendaurreko informazio aldian egindako alegazioen zerrenda.

2. Hasierako onespenerari aurkeztutako alegazioei buruz erredakzio taldeak egindako txostena (2020ko uztailaren 15a).

Ingurumen Iraunkortasunaren Zerbitzuak, Ingurumen eta Hirigintza Zuzendaritzaren eskariz, honako Ingurumen Adierazpen Estrategikoa eman du, 21/2013 Legearen 25. artikulua ezarritakoari men eginez, formari nahiz edukiari dagokienez.

Arestian aipatu dugun 21/2013 Legearen 26. artikulua xedatzen duenari jarraituz, Ingurumen Adierazpen Estrategikoan jasotzen diren zehaztapenak HAPOn txertatu beharko dira.

Ebazpen honen oinarri den ingurumen txosten estrategikoa 2021eko urriaren 25ean eman zuen Ingurumen Jasangarritasunaren Zerbitzuak (15/72 espedientea).

1. Hiri Antolamenduko Plan Orokorren helburuak. Ebaluatu nahi den eremu geografikoa. Aztertutako kokapen alternatibak eta hartutako irtenbideak

1.1. Hiri Antolamenduko Plan Orokorren helburuak:

Bernedoko Udalak IAE n emandako informazioa kontuan hartuta, Bernedoko hazkunde eta hiri garapen mugatuak, oro har, arau subsidiarioetan aurreikusitako antolamenduan aldaketa nabarmenik ez egitea gomendatzen du. Hala ere, plangintza indarrean dagoen hirigintza legeriara egokitu beharrak zenbait aldaketa eskatzen ditu kudeaketari dagokionez.

Lurzoru urbanizaezinerako ingurumen irizpideak honako hauek izango dira:

• Lurraldea antolatzea, eta, horretarako, eremurik bokaziozkoenetan eta egokienetan erabilerak desberdinak ezartzea, ingurunearen ezaugarriekin bat etorriz.

- Plangintzak habitat natural urrietan, mugatuetan, kalteberetan edo biodibertsitaterako garrantzitsuak direnetan, onura publikoko mendietako baso lurretan eta abelbideetan izan ditzakeen eraginak saihestea.

- Nekazaritza eta baso lurzorua babesteko neurriak ezartzea, batez ere nekazaritza balio handiko lurzoruetan.

- Udalerrian naturaguneak, flora eta fauna babesteko onartutako plan eta programa sektorialak betetzea. Babes motaren baten xede diren ingurumen balioak dituzten eremuetan baimendutako erabilerak balio horiek babestearen mende egongo dira beti, eta ingurumen legeriak baimentzen dituen egintzak baino ez ditu hartuko.

- Batasunaren intereseko habitat naturalak barne hartzen dituzten eremuek babesa behar dute. Habitat naturalak eta basoko fauna eta flora kontserbatzeari buruzko Kontseiluaren maiatzaren 21eko 92/43/EEE Zuzentarauaren I. eranskinean jasota daude habitat horiek.

- Iragazkortasun ekologikoa mantentzea eta indartzea tokiko eskalan.

- Ibilguak, ibaiertzak eta ertzak erabileren definizio baten babespean egon behar dira, baldintza hidrologiko eta ekologikoen iraunkortasuna bermatzeko.

- Landaredi espontaneo interstiziala kontserbatzea, heskaiak, zuhaixka unadak, zuhaiztiak eta mugak babesleku, elikagai iturri edo pasabide gisa erabiltzen dituzten espezie askoren nekazaritza paisaiaren konektibitateari eusteko funtsezko oinarri gisa.

- Lurzorua eta, hala badagokio, landare masa higadura eta kutsadura arriskuak saihesteko behar diren baldintzetan kontserbatzea eta mantentzea. Lurzoruak higaduratik eta kutsaduratik babestea.

- Ondare historiko eta artistikoa zaintzea, eta gomendagarria da plangintzan afekzio eremuak ezartzea.

- Bertan egin behar diren eraikuntzen, jolas espazioen eta instalazioen paisaia integrazioa, tokiaren ezaugarri morfologiko, topografiko eta ingurumenekoetara egokituta.

Hauk izango dira hiri lurzorurako (SU) eta lurzoru urbanizagarrirako (NAE) ingurumen irizpideak:

- Eredu trinko eta askotarikora bideratutako plangintza eta antolamendua.

- Hiri ingurunearen kalitatea mantentzea eta hobetzea, lurzoruaren erabilerak, dentsitateak, altuerak eta bolumenak, zuzkidura publikoak, ekoizpen, merkataritza, garraio, aisialdi eta turismo jarduerak edo bestelakoak arautuz.

- Hiri sarea berroneratzea, arkitektura eta hirigintza jasangarria aplikatuz.

- Garapen berriak saihestea, urbanizazio berriagatiko eta lurralde kontsumo handiko okupazioak minimizatuz udalerrian. Hutsik dagoen hiri lurzoruaren okupazioari lehentasuna ematea, hiriburuan bakarrik dauden hiri lurzoruen garapena osatuz.

- Landarediari eusteko gai den hiri lurzoruaren azalera handitzea. Ibilguei lotutako erriberako landaredia beren egoera naturalean kontserbatzea, berdegune artifizialak sortzea gomendatuz, bereziki ertz horietan.

- Espezie autoktonoak eta ur kontsumo txikikoak erabiltzea, ur ekarpen handien mende dauden landaketak saihestuz, eremu bakoitzeko baldintza klimatiko berezietara egokituta.

- Balio ekologiko handiko espazioak espazio publiko eta berdeen sarean integratzea, haien ingurumen kalitatea eta, ondorioz, hiri mikroklima zaintzeko. Korridore berdeak sortzea, hiri espazioak hiri inguruko eta landa ingurunekeo naturaguneekin lotzeko, herritarrek erabilerara publikoa izan dezaten.

- Bizitegi eremu berriak lurraldearen baldintza topografikoetara egokitzea, malda handiko eremuetan dauden lursailen eragina minimizatuz eta balizko arrisku geologiko eta geomorfologikoak saihestuz.
- Arkitektura tradizionalaren arkitektura motak errespetatzea eta oin berriko eraikuntzak udalerrriaren nortasuna kontuan hartuta dauden eremuko bolumen ezaugarrietara eta eraikuntza materialetara egokitzea.
- Hala behar duten eremuak edo elementuak babesteko baldintzak ezartzea, haien ezaugarrien edo interesaren arabera. Ondare arkitektonikoa, arkeologikoa, historiko-artistikoa eta etnografikoa osatzen duten elementuak kokatzea eta babestea.
- Hirigunea inguruko espazioekin modu harmoniatsuan paisaia integratzea ahalbidetuko duten neurriak hartzea, hiriguneak edo eremu urbanizagarriak espezie autoktonoak dituzten bide eta espazio libreekin amai daitezen saiaturaz, trantsizio eremu degradatuak saihestuz.
- Bertan egin behar diren eraikuntzen, jolas espazioen eta instalazioen paisaia integrazioa, tokiaren ezaugarri morfologiko, topografiko eta ingurumenekoetara egokituta.

1.2. Ingurumen ebaluazio estrategikoaren eremu geografikoa:

Bernedoko Udalak sustatutako HAPOk izen bereko udalerrriaren antolamendua definitzen du, eta hori da ebaluatu beharreko eremu geografikoa.

Bernedoko udalerrriak 12 udalerrri ditu, eta Arabako Lurralde Historikoaren erdialdean dago, Arabako Mendialdeko eskualdean, Araba Erdialdeko eremu funtzionalean. Mugak: iparraldean, Gasteiz, Iruraiz-Gauna, Burgelu eta Dulantzi udalerrriak; ekialdean, Arraia-Maeztu, Kanpezu eta Nafarroako Genevilla, Cabredo eta Marañoñ udalerrriak; hegoaldean, Kripan, Samaniego eta Guardia; eta mendebaldean, Lagran eta Trebiñu.

130,4 km²-ko azalera du, eta Gasteizko mendien hegoaldeko hegaletatik (iparraldean) Kantabriako mendilerroaren gailurreraino (hegoaldean) hedatzen da, orografia nabarmena duen lurralde batean eta eskualde biogeografiko atlantikoaren eta mediterraneoaren arteko trantsizio eremuan.

1.3. Aztertutako alternatibak eta hartutako irtenbideak:

IAEn 3 aukera proposatzen dira:

– 0 aukera edo esku hartzerik eza (ez hautatua): egungo Arau Subsidiarioen (Arau Subsidiarioak) indarreko planeamenduari eutsiko lioke, eta, beraz, egungo plangintzan aurreikusitako udalerriko hiriguneetako garapen aurreikuspenei.

– 1. aukera (hautatu gabea): alternatiba honetan hiriburua, Bernedo, indartzea erabaki da, Araba Erdialdeko Lurralde Plan Partzialean aipatzen den bezala, eta gainerako guneak antolatzeko, lehendik zeuden bilbeak amaitzeko, egungo arau subsidiarioetan hiri lurzoru gisa sailkatuta dagoen lurzoruaren perimetroa handitzea dakarten lurzoruak sailkatzea saihestuz.

– 2. aukera (hautatua): bigarren aukera honek Bernedon (udalerriko hiriburu gisa eta zerbitzu eta ekipamendu nagusiak dituelako) eta Urturin (golf zelai baten presentziak eta Izki Parke Naturalaren eta bere baliabide naturalen hurbiltasunak dakarren erakargarritasunagatik) banatzen du egoitza eskaintzaren zatirik handiena. Gainerako nukleoaren antolamendua 1. hautabidean bezala planteatutako litzateke.

Identifikatutako bi aukerek indarrean dauden Arau Subsidiarioak egikaritzearen ondorio liritekeen hiriguneak murriztea dakarte; beraz, bi alternatiba horiek bat datoz, neurri handiagoan edo txikiagoan, planaren ingurumen helburuekin, eta 0 alternatibak baino gehiago laguntzen dute helburu horietan.

2. hautabidearen alde egin da, udalerraren egitura ekonomikoa eta landa turismorako erakargarritasuna gehien eta ondoen indartu ditzakeelako, udalerriko natura balioetan eta Golf Izkiko zelaiak (Urturin) eskaintzen dituen aisialdi aukeretan eta Izkiko Parke Naturalaren hurbiltasunean oinarrituta.

Lehenik eta behin, udalerriko hiriguneen antolamenduari dagokionez, eta oro har, lurzoru urbanizagarriaren eta lurzoru urbanizaezinaren desklasifikazioak nagusitzen dira, nahiz eta beste eragiketa batzuk ere badauden, oro har azalera txikikoak, kontrako noranzkoan, hau da, lurzoru urbanizaezinetik lurzoru urbanizagarriara. Horixe da Angostina, Arluzea, Bernedo, Navarrete, Okina, Kanpezuko San Roman, Urarte, Urturi eta Markinezen kasua, eta gehienak aurretik zeuden hiri bilbeak amaitzeari buruzkoak dira. Aurrekoa gorabehera, bistakoa dirudi Okinan perimetroko nekazaritza eremuak birsailkatu direla, eta ezin direla justifikatu bilbearen itxiera gisa, nahiz eta eremu hori oso mugatua den hedadurari dagokionez, eta dagoeneko finkatuta dagoen hiri eremuarekin lotuta dagoen. Markinezen kasuan, lurzoru urbanizaezinetik lurzoru urbanizagarriara birsailkatzea ere proposatzen da, baina oraingo honetan ez dira nekazaritza lurzoruak, baizik eta herriaren ondoan dauden eta eraikin zaharrak dituzten lurzoruak. Bestalde, Bernedon eta Urturin lurzoru urbanizaezinaren eta lurzoru urbanizagarriaren arteko hainbat eremu birsailkatzen dira, ziurrenik epe laburrean gauzatu ahal izateko.

Jarduera ekonomikoetarako lurzoruak Bernedon daude: bai industrialdean, bai kooperatibak Bernedon bertan erabiltzen dituen lursailetan. Udalerriko jarduera ekonomikoa aztertuta, eta Santikurutze Kanpezun erabilera horietarako lurzoru ugari dagoela aztertuta, ez da egokitzat jo erabilera horretarako lurzoru handitzea, are gehiago murrizten da egungo hirigintza plangintzako lurzoru industrialaren azalera. Bestalde, Urarte herrian industria erabilerarako kalifikatutako lurzoria mantendu eta doitu egingo da, eta indarrean dagoen plangintzan aurreikusitako 10.900 m²-tik proiektatutako HAPOaren 3.120 m²-ra igaroko da.

Bestalde, HAPOk Lurzoru Urbanizaezinaren Zonifikazio hau proposatzen du:

- Babes bereziko zona, balio naturalagatik.
- Babes bereziko zona, balio historiko-kulturalagatik.
- Ingurumen hobekuntzako zona.
- Baso zona.
- Mendi urriko baso zona.
- Mendiko larreen zona.
- Harkaitzen zona.
- Nekazaritza eta abeltzaintza zona eta balio estrategiko handiko landazabalekoa.
- Nekazaritza eta abeltzaintza zona eta trantsizioko landa paisaiako landazabalekoa.
- Azaleko urak babesteko zona.

Halaber, gaineratutako baldintza hauek ezartzea proposatu da, HAPOren aurrerapen agirian egindako proposamenari zenbait kategoria gehituz:

- Usteko arkeologia zona.
- KBE/BBEetako babes eremu periferikoa.
- Igarobide ekologikoak.
- Paisaia bereziak eta bikainak.
- Onura publikoko mendiak.

- Akuiferoen urrakortasun handiko eremuak.
- Eremu higagarriak edo higatzeko arriskuan daudenak.
- Kutsatuta egon daitezkeen lurzoruak.

2. Ebaluazio prozesuaren azterketa

2.1. Ingurumen azterlan estrategikoaren balorazioa: kalitatea eta ondorioak.

Ingurumen Azterketa Estrategikoaren edukia aztertuta, pentsatzen dugu, orokorrean eta egituraren arloan, agiriak kalitate egokia daukala txosten honen xede den HAPOn Ingurumen Ebaluazio Estrategikoa gauzatzeko. Bertan, eragindako eremuaren ingurumen analisia, diagnostikoa eta balorazioa egiten da, bai eta inpaktuen identifikazioa eta balorazioa eta prebentzio, zuzenketa eta konpentsazio neurrien proposamena ere; horrez gain, planaren ondorioak zaintzeko programa bat definitzen da. Ondorengo ataletan, arreta bereziz eta banaka aztertu behar diren alderdiak jorratuko dira (zenbait kasutan, berrikusi beharko lirateke).

3. Irismeneko dokumentuan eta egindako kontsulten emaitzetan ezarritako eskakizunak kontuan izatea

3.1. Irismeneko dokumentuan ezarritako eskakizunak:

Lehenik eta behin, adierazi behar da irismen dokumentua eman zenetik, 2016ko otsailaren 12an, HAPOk izapidetzen jarraitu duela, eta ildo horretan hainbat aurrerapen egin direla; horien artean, nabarmentzekoak dira udal mugarteko administrazio batzarrek egindako ekarpenak, Udalak bidalitako dokumentazioan ageri denez.

Ingurumen Jasangarritasunaren Zerbitzuak emandako IAEren irismen agirian, eremu batzuk definitu ziren, non, ingurumen ondorioak direla eta, IAEk ingurumen azterketa zehatza egin beharko lukeen eta hirigintza agiriak xedatutako jarduketak doiago zehatzu beharko lituzkeen.

INGURUMEN AZTERKETA ESTRATEGIKOAK ETA, AZKEN BURUAN, HIRIGINTZA AGIRIAK ARRETA BEREZIAZ JORRATU BEHARREKO EREMUAK, INGURUMEN AZTERKETA ESTRATEGIKOAREN IRISMEN AGIRIARI JARRAITUZ.	HAPO-N PROPOSATURIKO EREMU ARAZOTSUEI BURUZ EZARTZEN DIREN ETA HIRIGINTZA ARAUETAN NAHITAEZKO BETEKIZUN GISA SARTU BEHAR DIREN BALDINTZA ESPEZIFIKOAK
Desklasifikazioak: hiri lurzorutik lurzoru urbanizaezina igarotzea	
<p>(Irismen dokumentuaren hitzez hitzeko kopia): "HAPOn eredu eta hiri lurzoruak desklasifikatzearen aldeko apustua balioesten dira ingurumen iraunkortasunaren ondorioetarako.</p> <p>Desklasifikazio proposamenen artean, bereziki mesedegarriz jotzen dira honako hauek:</p> <p>— Bernedoko herrigunetik hegoaldera, landaredi naturala, Batasunaren intereseko habitata (6210) eta larre mesofiloak (<i>Brachypodium pinnatum</i>) dituzten eremuetan baitaude.</p> <p>— Okinan, El Hoyo errekarerekin muga egiten baitu, Ayuda ibaira isurtzen dena. Ibaiertzeko baso bat du, eta, Batasunaren intereseko habitata ez izan arren, behar bezala egituratuta dago, eta elementu garrantzitsua da tokiko konektibitate ekologikorako.</p> <p>— Quintanan, desklasifikatutako eremua Batasunaren intereseko 6210* habitataren gainean baitago eta 92A0, <i>Salix alba</i> eta <i>Populus alba</i> galeria basoen mugakidea baita.</p> <p>— San Roman Kanpezun; bertan desklasifikatutako bi eremu 6210* habitatarekin bat datoz.</p> <p>— Urarten, hirigunetik hegoaldera desklasifikatutako eremuak 6210* eta 9240 <i>Quercus faginea</i> eta <i>Quercus canariensis</i> harizti iberikoen habitaten gainean baitaude partzialki.</p> <p>Nolanahi ere, funtsezkoa da eremu horiek lurzoru urbanizaezinen barruan kalifikatzeko proposamena IAEn zehaztea, zona horietako bakoitzari merezi duen babesa emateko, barnean hartzen dituen ingurumen balioetan oinarrituta."</p>	<p>Dokumentu urbanistikoa: alderdi hori HAPOn behin-behineko onarpen dokumentuaren egiturazko antolamenduaren planoetan jasotzen da (saillapena eta kalifikazio orokorra).</p> <p>Bernedon, fase honetan, Aurrerapenean aurreikusitako adina lurzoru ez desklasifikatzea erabaki da. Lurzoru urbanizaezinean lurzoru desklasifikatua sartzea zuzena da ingurumen organo honen iritziz.</p> <p>Okinaren kasuan, El Hoyo errekarerekin (lurzoru urbanizaezina) bere balio naturalekin bat datorren kategoriaren batean kategorizatu behar zen, adibidez J.1. edo J.4. Beste aukera bat erreka osoa J.10ean sartzea izango zen.</p> <p>Quintana, San Roman Kanpezu eta Urarte herrietan hiri lurzorutik lurzoru urbanizaezinetarako desklasifikazioei emandako kalifikazioa egokitzat jotzen da.</p>

Birsailkapenak: lurzoru urbanizaezinetik hiri lurzorura igarotzea	
<p>(Irismen dokumentuaren hitzez hitzeko kopia): hasierako dokumentuaren deskribapenarekin bat etorritz, Urturin izan ezik (udal mugartearen barruan indartu beharreko bi guneetako bat), gainerako birsailkapenak "lehendik zeuden hiri bilbean amaieratuz" hartuko lirerateke, nahiz eta batzuetan eremu zabalak birsailkatzea ekarri, sustatzaileak aurkeztutako planoak eta Bernedoko Udalaren webgunean eskuragarri daudenak alderatuz egiaztatuta ahal izan den bezala. (adibidez, Okina eta Urarte, horietako bakoitzean 5.000 baino azalera handiagoa birsailkatzen baita. Izan ere, udalerrian birsailkatutako azalera 15.700 m² ingurukoa da).</p> <p>Argi dago hautatutako azken aukera ingurumenaren aldetik justifikatzeko ezinbestekoa dela hurrengo udal plangintzaldirako proposatutako lurralde eredia zehatz-mehatz deskribatzea eta indarrean dagoen ereduarekin alderatzea. HAPOn eta IAEn hurrengo faseek hirigintza proposamenaren deskribapenean sakondu beharko dute, bai eta proposamen horrek eragindako eremu bakoitzaren azterketa zehatuan ere.</p> <p>Gainerakoan, birsailkatzeko proposatutako eremuen azterketatik, honako hauek dira eragina izan dezaketen ingurumen balio handieneko baliaideak:</p> <p>— Urturiren kasuan, udalerrian iparraldean birsailkatutako eremua, lehendik dauden hiri lurzoru eta lurzoru urbanizagarriekin jarraituta, Izki KBE/BBEaren eta Izki Parke Naturalaren babes eremu periferikoaren barruan dago, eta, beraz, beharrezkoa da proposamen horrek naturagune babestu horietan dituen eraginak berriaz aztertzea. Hasierako Dokumentuak atariko azterketa bati helitzen dio 5.3 atalean, eta honako hau adierazten du: "Hiru hirigune horietan aurreikusitako erabileren ezaugarrietatik [Urturi, Quintana eta San Roman Kanpezuri dagokionez], ez da aurreikusten Hiri Antolamenduko Plan Orokor berriaren ondorioz KBEan zuzeneko inpakturik izango denik".</p> <p>— Navarreten planteatutako birsailkapenaren kasuan, tamaina desberdineko landaretza naturala duen eremu bati eragiten zaio, nahiz eta eremu hori hiri bilbeak inguratzen duen. Erkamezte aleren bat nabarmendu behar da, ingurumen elementu bereziena baita espazio horretan, eta komenigarria da, ahal den neurrian, zuhaitz ale horien gaineko eragin itzulezina saihestea. Hala badagokio, elementu horien aipamena jasoko da araudian, unada horretako elementu balioetsuenak babestera bultzatzeko.</p> <p>— Villafriari balio estrategiko handiko lurzoruak okupatzen dira, Nekazaritza eta Basozaintzako LPSaren arabera.</p> <p>— Okinan, birsailkatu beharreko eremu berriak zuhaixka eta zuhaitz eremuaren zerrenda bati eragingo lioke, eta hainbat espeziek osatuko lukete, hala nola astigarrek (<i>Acer campestre</i>), hurritzak (<i>Corylus avellana</i>), tamaina handiko elorri albaratarrak (<i>Crataegus monogyna</i>) eta lantanoek (<i>Viburnum lantana</i>). Birsailkatu beharreko eremuaren ertzean dagoenez, eta funtzionaltasun ekologikoa duenez, egokitzat jotzen da zuhaixka eta zuhaitz heskaien zerrenda horien gaineko eraginak errespetatzea eta minimizatzea.</p> <p>Gainera, hirigintza handitzearen ertzeko eremuetan, ahal den neurrian, ale autoktonoak dituzten zuhaitz landaketak barne hartzen dituzten ingurumen integratioko eta paisaia integratioko neurriak aztertzeko eta, hala badagokio, planteatzeko eskatzen da. Neurri horiek behar bezala jasoko dira hirigintza dokumentuan, eta ingurumen azterlan estrategikoan deskribatuko dira. IAEn aipatutako analisisetan sakondu beharko du, birsailkatu beharreko azalera barne, eta espero diren inpaktuen irismena eta magnitudea zehaztu beharko ditu, egoki diren ingurumen integratioko neurri guztiak proposatuz".</p>	<p>Aurrerapenean jasotakoaz bestaldera, fase honetan ez da aurreikusten lurzoru urbanizaezinen birsailkapena Urarten 5000 m²-tik gorako azalera batean (744 partzela eta 1. poligonoko 745aren zati bat), eta hori positibotzat jotzen da.</p> <p>IAE: AEE: 4.5 atalean. "Hartutako irtenbidearen justifikazioa"; zehazki, "HAPOn Natura 2000 Sarean dituen eraginaren ingurumen azterketa" epigrafean, Urturin, San Roman Kanpezun eta Quintanan jasotako birsailkapenek Izki Parke Naturalean/HBBn eta KBEan izan ditzaketen eraginak jorratzen dira. Horri buruz IAEn egindako tratamendua eta justifikazioa nahikotzat jotzen dira.</p> <p>Navarreten planteatutako birsailkapenari dagokionez, IAEn adierazten da "iparraldean kokatutako lurzati txiki bat hiri lurzoru berri" bihurtzen dela, eta landare estalkiaren gaineko inpaktua "eraginik gabekoa" dela (hiri eremua)". Era berean, HAPOn behin-behineko onarpen dokumentuaren araudian ez da aurkitu Navarreteko 6. poligonoko 981 partzelan erkametz zuhaitzik (<i>Quercus faginea</i>) egoteari buruzko aipamenik, lurzoru urbanizaezinetik hiri lurzorura birsailkatu arren. Horri dagokionez, ingurumen integratioko neurriak ezarri beharko dira.</p> <p>Villafriari dagokionez, akats bat egiaztatuta da; izan ere, aurrerapenaren fasean 7. poligonoko 164 b partzelaren zati bat bere partzela gisa sartzen zen (indarrean dagoen hirigintza plangintzan lurzoru urbanizaezin gisa jasota dago), eta IAEn planoetan ez da birsailkapen gisa jasotzen, bere horretan mantentzen den hiri lurzoru gisa baizik. Birsailkatzen den lurzoru horretan, balio estrategiko handiko lurzoruari eragiten zaie, eta IAEn kalitate agorologikoko lurzoruaren gaineko afekzioa "eraginik gabeko" gisa deskribatzen da. Hori ez da funtsatuzat jotzen, eta Udalak aztertu beharko luke, horri buruzko neurriren bat ezartzea egoki irudituko balitz ere, bai eta babestu beharko litzatekeen lursailaren hegoaldean dagoen landaretza autoktonoaren zerrenda ere.</p> <p>Okinako birsailkapenaren kasuan (2. poligonoko 491A partzelaren zati bat), ez da ingurumen integratioko neurriak aurreikusi zuhaixka eta zuhaitz heskaien zerrenden kontserbazio egoerari eusteko, ez IAEn, ez hirigintza dokumentuan.</p> <p>Azkenik, IAEn aurreikusten dira ingurumen integratioko eta paisaia integratioko hobetzeko eta hiri eremuen konektibitate ekologikoa bultzatzeko neurri batzuk, orokorrak badira ere.</p>
Birsailkapenak: hiri lurzortutik lurzoru urbanizagarria eta lurzoru urbanizagarritik hiri lurzorura igarotzea	
<p>(Irismen dokumentuaren hitzez hitzeko kopia): "Bernedoko eta Urturiko guneetan bakarrik gertatzen diren eragiketarik, eta eragin lezaketan ingurumen inpaktuen mailan garrantzi gutxikotzat jotzen dira, jada arau subsidiarioetan aurreikusitako hirigintza garapena zuten laborantza eremuetan baitaude. Nolanahi ere, Bernedoko nekazaritza eremuetan sarri aipatu denez mirotz zurien (<i>Circus cyaneus</i>) eta mirotz urdinen (<i>Circus pygargus</i>) habiak izaten direla, IAEn analisiak hori ezinbestean hartu beharko du kontuan birsailkapen horien inpaktuak aztertean eta Okinan, Urarten eta Villafriari lurzoru urbanizaezinetik hiri lurzorura igarotzean. HAPOn jarraibideak eta baldintzak ezarri beharko lirerateke, egikaritze sektore/ unitate horien garapenak aipatutako espezieen gaineko eragina saihesteko".</p>	<p>IAE: Alderdi hori ez da IAEn "neurri babesle, zuzentzaile eta konpentsatzaileak" izeneko 6. atalean jorratu; beraz, horri buruzko ingurumen integratioko neurriak proposatzen dira hurrengo atalean.</p>

Lurzoru urbanizaezina zonakatzea	
<p>(Irismen dokumentuaren hitzez hitzeko kopia): "Lurzoru urbanizaezinean zonakatze eta arautzeko proposamenari buruzko informaziorik eza, aipamen isolatuz harago (ikus irismen dokumentu honen 2.3 atala), jasotako hasierako dokumentuaren eta HAPOn aurrerapenaren gabezia nagusietako bat da. HAPOk eta IAEk informazio hori eman beharko dute, eta zonakatze eta arautzeko proposamenak Irismenari buruzko Dokumentu honen 3. atalean nabarmendutako ingurumen kalitatearen eta hauskortasunaren arlo nagusietan izan dezakeen eragina ebaluatu beharko dute.</p> <p>Ildo horretan, EAEko Lurralde Antolamenduen Gidalerroek (LAG) eta EAEko Nekazaritza eta Basozaintzako LPSak proposatzen duten kategorizazioa (betiere LPSren kasuan "interes naturalagatik babes bereziko" kategoria gehitzen bada) egokienak dira ingurumen ondorioetarako. Nolanahi ere, IAEk arretaz baloratu beharko ditu aukerak, eta, justifikatu ondoren, udalerrri honetarako egokiena dena hartu beharko du.</p> <p>Kalifikazio desberdinei dagokionez, beharrezkotzat jotzen da Lurzoru Urbanizaezinen kategorizazioan "Babes Bereziko kalifikazio bat sartzea, duen Interes Naturala dela eta", ahalik eta hirigintza- eta ingurumen babes handienarekin. Kalifikazio horretan, udalerrian dauden Naturagune Babestuen eremuez eta horri lotutako kudeaketa araudiaz gain (Parke Naturala, Natura 2000 Sarea eta Zuhaitz Bereziak), udalerriko baso autoktonoak jasoko dira, bai eta 92/43/EEE Zuzentarauak definitutako zuhaixka eta zuhaitz izaerako batasunaren eta lehentasunezko intereseko habitatak ere. Horrela, honako hauetan ezarritakoa betetzen da: LAGetan, Euskal Autonomia Erkidegoko Natura Kontserbatzeko Legearen testu bateginean, Natura Ondareari eta Biodibertsitateari buruzko 42/2007 Legean (irailaren 21eko 33/2015 Legeak aldatua) eta 92/43/EEE Zuzentaruaren bertan, ingurumenaren kalitate eta sentikortasun eremuak zaintzeko beharrari eta, bereziki, landaretza autoktonoko zuhaitz masak kontserbatzeari buruzkoan. Kategoria honetan debekatu egingo dira landaretza naturalez estalitako lursailen eraikuntza erabilerak eta luberritzeak, eta kontserbazio zorrotza bultzatuko da.</p> <p>Kategoria bakoitzeko erabileren eta jardueren antolamendua arautzen duen araudiak bat etorri beharko du ingurumen balioak babesteko beharrekin, espazio bakoitzaren berezko bokazioa kontuan hartuta, gainera.</p> <p>Udalerriko Ibilbide Berdeak "Ibilbide Berdeen sistema orokor gisa" kalifikatuko dira, eta araudi espezifikoan Arabako Lurralde Historikoko Ibilbide Berdeei buruzko 1/2012 Foru Araua betetzera joko da."</p>	<p>Behin-behineko onarpenerako hirigintza dokumentuko planoetan, Bernedoko Natura 2000 Sareko Naturagune Babestuak eta horien babes eremu periferikoak behar bezala jaso dira, haien mugak errespetatuz, gainjarritako baldintza gisa. Halaber, HAPOn behin-behineko onarpenaren "araudia" dokumentuan (zehazki, 133. artikuluan) behar bezala aipatzen da Bernedoko Natura 2000 Sareko lau Naturagune Babestuak izendatzeko araudia (KBE/BBEa/Izki Parke Naturala, Ega Berron ibaiaren KBE, Ihuda ibaiaren KBE eta Arabako hegoaldeko mendilerroen KBE/BBEa). Udalerriko naturagune babestu guztietarako kudeaketa araudia ez da behar bezala jaso; beraz, 133. artikulua gai horrekin osatzeko eskatzen da. Era berean, Natura 2000 Sareko ibaietako naturagune babestuak J.10 kategorian ("lurrazaleko urak babesteko eremua") kalifikatzea erabaki da planoetan, baina egokiagotzat jotzen da "Babes bereziko eremua (Natura 2000 Sarea), balio naturalagatik" J.1 kategorian jasotzea.</p> <p>Katalogatutako Batasunaren intereseko eta lehentasunezko habitatak behar bezala jaso dira haien kontserbazioa bermatuko duen lurzoru urbanizaezineko kategoriaren batean. Aurrekoa gorabehera, akats batzuk antzeman dira; esate baterako, Izkioko golf zelaia barrualdeko baso masak, azalera oso garrantzitsua dutenak hedaturari dagokionez, J.9 gisa kalifikatu dira, "Nekazaritza eta abeltzaintza eremua eta landazabala: trantsizioko landa paisaia". Horri dagokionez, kontuan izan behar da golf zelaiko baso masak gehienbat 9230 habitatarekin bat datozela: harizti galaiko portugaldarrak, Quercus robur eta Quercus piriniarra dituztenak; beraz, haien babesa bermatzen duen kategoriaren batean kalifikatu beharko lirateke.</p> <p>Ildo horretan, HAPOn idatzi duen taldeak udalerrian katalogatutako habitat guztiak, bai eta bertako zuhaixka eta zuhaitzak ere, egoera ezin hobean kontserbatzea bermatuko duen lurzoru urbanizaezinen kategoriaren batean kalifika daitezkeen eskatzen da.</p> <p>Bestalde, katalogatutako paisaia bikain eta berezia eta igarobide ekologikoak behar bezala sartu dira dagozkien Baldintzatzaile gainjarrietan.</p> <p>Azkenik, Bernedo udalerriko ibilbide berdeak "Ibilbide Berdeen Sistema Orokor" gisa kalifikatu beharko lirateke, eta Arabako Lurralde Historikoko Ibilbide Berdeei buruzko 1/2012 Foru Arauari lotu beharko litzazkioke. Behin-behineko onarpenerako dokumentuan komunikazio eremu publiko gisa jaso dira. Udalak bidetzat jotzen dituen ibilbideak alde batera utzita, gaur egun Arabako Bizikleta Bideen eta Ibilbide Berdeen Lurraldearen Arloko Planaren hasierako onespeneran dokumentuan sartzen direnak jaso beharko dira gutxienez:</p> <ul style="list-style-type: none"> — GR-38, Ardoaren eta Arrainaren Ibilbidea — GR-282, Artzaintza Naturbidea — GR-1 Bidezidor Historikoa

Dibertsitate biologikoa eta paisaiak babestearekin lotutako ingurumen irizpide estrategikoak eta iraunkortasun printzipioak	
<p>Irismen dokumentuan ingurumen irizpide estrategikoak eta iraunkortasun printzipioak ezartzen ziren honako eremu hauei dagokienez:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Babestutako naturaguneak. — Paisaia Berezi eta Bikainen Katalogoa. — Konektagarritasun ekologikoa. — Batasunaren intereseko habitatak. — Baso eremu autoktonoak. — Arriskuan dauden flora espezieak aipatzen diren eremuak. — Mehatxatutako fauna. — Ibilbide berdeak. 	<p>Alderdi gehienak behar bezala landu dira IAEn eta HAPOn behin-behinean onartzeko hirigintza dokumentuan, aurretik aurreratu diren gai batzuk eta honako hauek izan ezik:</p> <p>Ingurumena integrazteko neurriak ezarri beharko dira, HAPOn jasotako ekintzek edo HAPOtik kanpoko plan eta proiektuek eraginik izan ez dezaten udalerrian flora mehatxatuko espezieak aipatzen diren eremuetan, bai eta udalerrian dauden fauna mehatxatuko espezieetan ere. Azterketa horrek bereziki eragingo die Arriskuan dauden Espezieen Euskal Katalogoan sartuta dauden eta Araban onartutako kudeaketa planak dituzten espezieei: bisoi europarra, igaraba, zaparda, lanprehuela, ibai kabuxa eta arrano perdikeroa, eta baita EAeko baterako kudeaketa planaren xede diren harrapari nekrofagoak ere (sai zuria, sai arrea eta ugatza). Nolanahi ere, Euskal Autonomia Erkidegoko Natura Kontserbatzeko Legearen testu bategina onartzen duen apirilaren 15eko 1/2014 Legegintzako Dekretuaren xedapenetan jasotako ingurumen helburu eta irizpideak hartuko dira aintzat.</p>

3.2. Egindako kontsulten emaitza.

Lehenik eta behin, eta IAEn irismen dokumentua emateko egindako kontsulta faseari dagokionez, dokumentu horretan laburbildu eta alegazioen kopia osoak Bernedoko Udalarari helarazi zitzaizkion, honako erakunde hauen aldetik: URA-Uraren Euskal Agentzia, Eusko Jaurlaritzako Kultura Ondarearen Zuzendaritza, Eusko Jaurlaritzako Natura Ingurunearen eta Ingurumen Plangintzaren Zuzendaritza, IHOBE Ingurumen Kudeaketarako Sozietate Publikoa, Arabako Ondare Historiko-Arkitetonikoaren Zerbitzua eta Arabako Foru Aldundiaren Nekazaritza Zuzendaritza.

Bigarrenik, pertsonak eta organismoek sinatutako alegazioak eta txosten sektorialak biltzen zituen faseari dagokionez, IAE eta HAPOn hasierako onespeneren dokumentua jendaurrean jarri ondoren, 84 alegazio jaso dira guztira, eta horietako gehienak partikularrek egindakoak dira. Idazketa taldeak, 2020ko uztailaren 15ean egindako txostenaren bidez, erantzun die horiei, HAPOn hasierako onespeneren inguruan aurkeztutako alegazioen txostena eta ebazpen proposamena eginez. Jasotako alegazio kopuru handia dela eta, horietako asko hirigintza parametroetan aldaketa txikiak egiteko proposamenei, hainbat eremutako erabilera aldaketei, lurzatie birsailkatzei, akatsen zuzenketei edo finketarako sarbideak konpontzeko proposamenei buruzkoak direla kontuan hartuta, eta, nolana ere, gehienak ingurumen eta paisaia ikuspegitik ebatzi direnez, hona hemen, laburbilduta, erredakzio taldeak eta Udalak balioetsi dituztenak, ingurumen ondorio gehiago izan ditzaketela uste baita:

— Eusko Jaurlaritzako Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Saila: HAPOn proposamena laburbildu ondoren, hiru gai aipatu ditu:

- “Lurzoru urbanizazinean nekazaritzako eraikuntza berriak eta nekazaritzako ustiategiari lotutako etxebizitza isolatuak eraikitze baldintzei dagokienez, hirigintza araudiak EAeko Nekazaritza eta Basogintzaren Lurraldeko Arlo Planaren 11. eta 12. artikuluetan xedatutakoa beteko du”

- HAPOk abeltzaintzako ustiategiaren arau tekniko, higieniko eta sanitarioak eta ingurumenekoak ezartzen dituen irailaren 22ko 515/2009 Dekretuan ezarritakoa bete beharko du, abeltzaintzako ustiategiak kokatzeko baldintzei dagokienez.

- Nekazaritza lurren edozein okupazioren eragin sektoriala ebaluatu beharko da, Nekazaritza eta Basogintzaren LPSren 10. artikulua araber.

— Markinezko Administrazio Batzarrak eta partikular batzuek hainbat alegazio egin dituzte, baina zentzu berean. Izan ere, idazketa taldeak egindako alegazioei erantzuteko txostenean jasotzen denez, “plangintzaren idazketan arreta gehien eskaini zaion gaietako bat da, eta, berriaz, parte hartzeko eta kontsultak egiteko prozesu bat egin zaie administrazio batzarrei eta bizilagunei”. Oro har, proposatzen da hiriguneen inguruan 1.000 m²-ra arteko nekazaritza biltegiak eraiki ahal izatea (indarrean dagoen plangintzarekin alderatuta, 300 m²-ko azalera handituko litzateke oinplanoan) eta 7 m-ko altuera (egungo araudiarekin alderatuta, garaiera % 20 igoko litzateke). Hiriguneetan 500 m²-ra arteko nekazaritza biltegiak eraikitzea eskatzen da (gaur egun 150 m²-ra arte bakarrik egin daiteke, edo 350 m²-ra arte, lehendik dagoen eraikin bati atxikita badago). Era berean, eraikuntza proiektuek paisaia integrazioa kontuan hartu behar dutela kentzea eskatzen da, eta, zehazki, bazterketa hori Urarte, Arluzea eta Markinez herrien kasuan eskatu da, Arabako Paisaia Berezien eta Nabarmenen Katalogoan katalogatu gabeko lurretan baitaude.

Idazketa taldeak alegazioak onartu ditu, nekazaritzako biltegien gehieneko azalera eta gehieneko altuera aldatuz eta hasiera batean onartutako araudiak Urarte, Arluzea eta Markinez hiriguneen inguruko eraikuntzetarako ezarritako paisaia integrazioko azterlana kenduz. Txosten honen ondorengo ataletan gai horri heltzen zaio, eta ingurumen integrazioko neurri egokiak proposatzen dira.

4. Aurreikusitako eragin esanguratsuak eta ingurumen integrazioarako neurriak aztertzea

Bernedoko HAPOtik eratortzen diren ondorio esanguratsuak IAEren 5. kapituluaren deskribatzen dira, HAPOk zehaztapenek eta jarduerak ingurumenean dituzten ondorio esanguratsuen identifikazioari eta balorazioari buruzkoan. Oro har, Bernedoko HAPOn aplikazioak sorraz ditzakeen eragin nabarmenen aurreikuspenaren azterketa era egokian egin dela uste dugu, zeren eta honako ingurumen aldagai hauek, kasu gehienetan, banan-banan eta behar besteko sakontasunez aztertu baitira:

- Natura aldetiko baliabideak.
- Ingurumenaren aldetik kalteberak diren zonak.
- Baliabide estetiko-kulturalak.
- Baliabide berriztagarriak eta ez berriztagarriak.
- Hondakinak eta kutsaduraren hazkundeak.
- Giza osasuna.
- Hiri ingurumena.
- Ekologia eta nekazaritza aldetiko produktibitatea.
- Kultura ondarea.
- Arrisku naturalak.
- Ingurunearen zaratotsa.

Aipatu behar da Natura 2000 Sareko Naturagune Babestuetan Bernedoko udalerrian dauden eraginak zehatz-mehatz aztertzen direla HAPOk Natura 2000 Sarean dituen eraginen ingurumen azterketaren epigrafean, 4.5 atalean (hartutako irtenbidearen justifikazioa).

IAEan jasotako ingurumen integrazioko neurriak, 6. kapituluaren (babes neurriei, neurri zuzentzaileei eta konpentsazio neurriei buruzkoan), izaera orokorreko gomendioei eta jardunbide egokiei buruzkoak dira, bai eta alderdi jakin batzuei heltzeko neurri zehatz eta espezifikoak ere; besteak beste:

- Neurri babesle eta zuzentzaileak eta inpaktu esanguratsueni buruzko zehaztapenak.

- Hiri lurzorurako eta lurzoru urbanizagarriko neurri babesle eta zuzentzaileak eta zehaztapenak.
- Baliabide natural estrategikoak kontserbatzeko babes neurriak.
- Hiriko ingurumena hobetzeko neurriak.
- Maila txikiagoko planen eta programen diseinuan sartu beharreko irizpideak eta jarraibideak, bai eta ondorengo ingurumen inpaktuaren baterako edo banakako ebaluazioetan ere.
- Proposatutako neurriak betetzeari buruzko adierazleak.

Ingurumen integrazioko neurri hauek HAPO behin betiko onartzeko hirigintza dokumentuan sartu behar dira, txosten honen hurrengo atalean jasotzen diren jarraibide eta oharrekin batera.

5. Birdefinitu edo ezabatu beharko liratekeen HAPOko jarduketan zehaztapena

Ingurumen adierazpen estrategiko honetan jasotzen diren zehaztapenak HAPOn sartu beharko dira, abenduaren 9ko 21/2013 Legeak, Ingurumen Ebaluazioarenak, bere 26. artikuluan adierazten duenaren arabera.

Oro har, da beharrezko ikusten HAPOn xedatutako jarduketarik kentzea. Hala ere, txosten honen aurreko ataletan aipatu diren alderdi batzuk berriro definitu behar dira; hona hemen laburbilduta:

1. Okinaren kasuan, hiri lurzortik El Hoyo erreka erriberako lurzoru urbanizaezina desklassifikatzen den eremua (2. poligonoko 470 partzelaren zatia) bere balio naturalekin bat datorren kategoriaren batean kategorizatu beharko da gainerako ibai eremuarekin batera, adibidez "Babes bereziko eremua, duen balio naturalagatik" J.1. atalean "Basogintza" J.4. atalean. Beste aukera bat da erreka osoa "Lurrazaleko urak babesteko eremua" J.10.ean sartzea.

Okinan, halaber, lurzoru urbanizaezinetik hiri lurzorura birsailkatu beharreko eremu berriak (2. poligonoko 491A partzelaren zati bat) zuhaixka eta zuhaitz zonako zerrenda bati eragingo lioke, hainbat espeziek osatzen dutena, hala nola astigarrek (*Acer campestre*), hurritzek (*Corylus avellana*), tamaina nabarmeneko elorri albarriek (*Crataegus monogyna*) eta lantanek (*Viburnum lantana*). Landare zerrenda hori birsailkatu beharreko eremuaren ertzean dagoenez, eta haren funtzionaltasun ekologikoa dela eta, egokitzat jotzen da zuhaixka eta zuhaitz heskaiek eremuan duten eragina errespetatzea eta minimizatzea. Okinako eremu horretan zuhaixka eta zuhaitzetako heskaiek zerrenden kontserbazio egoera mantentzeko ingurumen integrazioko neurriak hartu behar dira, adibidez, heskaiek eremu hori Eremu Berdera bideratzea. Neurri horiek HAPO behin betiko onartzeko hirigintza dokumentuan jaso behar dira.

2. Navarreten planteatutako birsailkapenaren kasuan (6. poligonoko 981A partzela), tamaina desberdineko landaredi naturala duen zona bati eragiten zaio, nahiz eta eremu hori hiri bilbeak inguratzen duen. Eremu honetako ingurumen elementurik bereziena erkametz bat da (*Quercus faginea*), eta komenigarria da zuhaitz ale horietan eragin itzulezinak saihestea. Hala badagokio, hirigintzako dokumentuaren araudian elementu horiei buruzko aipamen bat jaso behar da, unada honetako elementu baliotsuenak babesteko.

3. HAPOren behin-behineko onespeneren hirigintza dokumentuko planoetan lurzoru urbanizaezinen kategorizazioa zehatz-mehatz aztertu ondoren, garrantzi handikotzat jotzen diren eta Bernedoko HAPO behin betiko onartzeari begira konpondu eta zuzendu beharreko hainbat gai hauteman dira:

— Bernedoko Natura 2000 Sareko Naturagune Babestuen mugak behar bezala eta errespetatuta jaso dira, bai eta horien babes eremu periferikoak ere, gainjarritako baldintza gisa. Halaber, HAPOren behin-behineko onarpenaren "araudia" dokumentuan (zehazki, 133. artikuluan) behar bezala aipatzen da Bernedoko Natura 2000 Sareko lau Naturagune Babestuak izendatzeko araudia (KBE/BBEa/Izki Parke Naturala, Ega Berron ibaiaren KBE, Ihuda ibaiaren KBE eta Arabako hegoaldeko mendilerroen KBE/BBEa). Hala ere, udalerriko naturagune babestu guztietarako

kudeaketa araudia ez da behar bezala jaso; beraz, 133. artikulua gai horrekin osatzeko eskatzen da (Izki: 438/2017 Erabakia, Foru Gobernu Kontseiluarena, uztailaren 18koa, II. EKZP behin betiko onartzen duena, eta parke naturalerako, KBERako eta HBBERako gidaleroen eta kudeaketa jarduketan dokumentua; Ega-Berron: 215/2012 Dekretua, urriaren 16koa, eskualde biogeografiko atlantikoko 14 ibai eta estuario KBE izendatu eta haien kontserbazio neurriak onartzen dituena, eta 34/2015 Dekretua, martxoaren 17koa, ingurune hidrikoari lotutako KBE eta BBEetarako arau orokorrak onartzen dituena; Ihuda 122/2015 Erabakia, martxoaren 10ekoa, Diputatuen Kontseiluarena, honako dokumentu hau behin betiko onartzen duena: Arabako ibaietan bost KBeko habitatak eta espezieen gaineko aldaketak eta narriadura saihesteko eta kontserbazio mesedegarria lortzeko kudeaketa jarraibideak eta neurriak; eta 34/2015 Dekretua, martxoaren 17koa, ur inguruneari lotutako KBE eta BBEetarako arau orokorrak onartzen dituena; Arabako Hegoaldeko mendilerroak: 765/2016 Erabakia, azaroaren 15ekoa, Diputatuen Kontseiluarena, hasierako dokumentuari entzunaldia emateko eta jendaurrean jartzeko izapidearen alegazioei erantzuten diena, KBE Kontserbazio Bereziko Eremuko eta Arabako Hegoaldeko Mendilerroetako HBBE ES2110018 Hegaztientzako Babes Bereziko Eremuko Jarraibideen eta Neurrien behin betiko dokumentua onartzen duena eta naturagune babestu hori izendatzeko dokumentuari III. eranskin gisa eranstean diona. Era berean, Natura 2000 Sareko ibaietako naturagune babestuak J.10 kategorian ("lurrazaleko urak babesteko eremua") kalifikatzea erabaki da planoetan, baina egokiagotzat jotzen da "Babes bereziko eremua (Natura 2000 Sarea), balio naturalagatik" J.1 kategorian jasotzea.

— Oro har, "Nekazaritza eta Abeltzaintza Zonaldea eta landazabala: balio estrategiko handia" J.8 eta "Nekazaritza eta Abeltzaintza Eremua eta Landazabala: trantsizioko landa paisaia" J.9 izendapenarekin kalifikatutako orbanetan, mugaketa hutsa egin da, eremu horietatik kanpo utzi gabe unada txikiak osatzen dituzten edo garrantzi txikiko errekek edo errekaetoak laguntzen dituzten landaredi autoktonoko azalerak. Landaredi autoktono horrek lotura ekologikoko eta fauna espezie askoren babeserako balio handia du, eta, beraz, ezinbestekotzat jotzen da gaur egun duten kontserbazio egoera gutxienez bermatuko duen kategoria batean behar bezala kartografiatzea. Landaredi naturaleko gune horiek presio antropiko handia jasaten dute; izan ere, nagusiki nekazaritzakoak diren eremuetan daude, baina zaindu egin behar dira, eta, ahal den neurrian, kontserbazio egoera hobetu dadin sustatu. Ildo horretan, lurzoru urbanizaezin guztia zehatz-mehatz berrikusteko eskatzen da, arreta berezia jarritz J.8 eta J.9 eremuetako landaredi autoktonoko guneak errealtatearekin bat datorren kategoria batean sartzeari, ahalik eta kontserbazio egoera onenean kontserba daitezten. Horri dagokionez, EAEko Nekazaritza eta Basogintzaren Lurralde Plan Sektorialaren kartografia kontsulta daiteke, erreferentzia gisa. Gai hori, gainera, argi eta garbi bat dator lurzoru urbanizaezinerako ingurumen irizpideekin, 4. atalaren arabera (teknikoki arrazoizkoak diren alternatibaren azterketa eta IAEk hartutako irtenbidearen justifikazioa); atal horrek honako hauek jasotzen ditu hitzez hitz:

"Iragazkortasun ekologikoa mantentzea eta indartzea tokiko eskalan:

- Ibilguak, ibaiertzak eta ertzak erabileren definizio baten babespean egon behar dira, baldintza hidrologiko eta ekologikoen iraunkortasuna bermatzeko.

- Landaredi espontaneo interstiziala kontserbatzea, heskaiak, zuhaixka unadak, zuhaiztiak eta mugak babesleku, elikagai iturri edo pasabide gisa erabiltzen dituzten espezie askoren nekazaritza paisaiaren konektibitateari eusteko funtsezko oinarri gisa.

- Lurzorua eta, hala badagokio, landare masa higadura eta kutsadura arriskuak saihesteko behar diren baldintzetan kontserbatzea eta mantentzea. Lurzoruak higaduratik eta kutsaduratik babestea."

— Oro har, katalogatutako Batasunaren intereseko eta lehentasunezko habitatak behar bezala jaso dira Lurzoru Urbanizaezinenaren kategoriaren batean, haren kontserbazioa bermatzeko. Aurrekoa gorabehera, akats batzuk antzeman dira; esate baterako, Izki golf zelaiaren barrualdeko baso masak, azalera oso garrantzitsua dutenak hedadurari dagokionez, J.9 gisa kalifikatu

dira, "Nekazaritza eta abeltzaintza eremua eta landazabala: trantsizioko landa paisaia" Horri dagokionez, kontuan izan behar da golf zelaiko baso masak gehienbat 9230 habitatarekin bat datozela: harizti galaiko portugaldarrak, *Quercus robur* eta *Quercus piriniarra* dituztenak; beraz, haien babesa bermatzen duen kategoriaren batean kalifikatu beharko lirateke. Ildo horretan, HAPOa idatzi duen taldeak udalerrian katalogatutako habitat guztiak, bai eta bertako zuhaixka eta zuhaitzak ere, egoera ezin hobean kontserbatzea bermatuko duen lurzoru urbanizaezinenaren kategoriaren batean kalifika daitezen eskatzen da.

– Azkenik, Bernedo udalerriko ibilbide berdeak "Ibilbide Berdeen Sistema Orokor" gisa kalifikatu beharko lirateke, eta Arabako Lurralde Historikoko Ibilbide Berdeei buruzko 1/2012 Foru Arauari lotu beharko litzaizkioke. Behin-behineko onarpenerako dokumentuan komunikazio eremu publiko gisa jaso dira. Udalak bidetzat jotzen dituen ibilbideak alde batera utzita, gaur egun Arabako Bizikleta Bideen eta Ibilbide Berdeen Lurraldearen Arloko Planaren hasierako onespeneraren dokumentuan sartzan direnak jaso beharko dira gutxienez:

- GR-38, Ardoaren eta Arrainaren Ibilbidea.
- GR-282, Artzaintza Naturbidea.
- GR-1 Bidezidor Historikoa.

– Azkenik, gomendio gisa, proposatzen da egiturazko antolamenduaren mapan (sailkapen eta kalifikazio orokorra) kolore paleta bat erabiltzea, eta ez nahastea, J.1. (babes bereziko eremua, duen balio naturalagatik) J.4. (basogintza) eta J.5. (basogintza mendi urria) kategoriak hain antzekoak dira tonu kromatikoei dagokienez, ezen nahastea eragiten baitute. Halaber, gainjarritako baldintzatzaileen mapak interpretazio zailtasunak ditu, biltzen duen informazio bolumen handiagatik eta geruza bakoitza irudikatze erabilitako bilbeagatik. Alde horretatik, informazioa errazago ulertzeko moduan irudikatzea proposatzen da.

4. Ingurumena integratzeko neurriak ezarri beharko dira, bereziki prebentzio arlokoak, HAPOn jasotako ekintzek edo HAPOtik kanpoko plan eta proiektuek eraginik izan ez dezaten udalerrian flora mehatxatuko espezieak aipatzen diren eremuetan, bai eta udalerrian dauden fauna mehatxatuko espezieetan ere. Azterketa horrek bereziki eragingo die Espezie Mehatxatuen Euskal Katalogoan sartuta dauden eta Araban onartutako kudeaketa planak dituzten espezieei, eta horietara jo beharko da horiek betetzeko: bisoi europarra, igaraba, zaparda, lanprehuela, ibai kabuxa eta arrano perdikeroa, eta baita EAeko baterako kudeaketa planaren xede diren harrapari nekrofagoak ere (sai zuria, sai arrea eta ugatza). Nolanahi ere, Euskal Autonomia Erki-degoko Natura Kontserbatzeko Legearen testu bategina onartzen duen apirilaren 15eko 1/2014 Legegintzako Dekretuaren xedapenetan jasotako ingurumen helburu eta irizpideak hartuko dira aintzat. Horrez gain, eta IAEn irismen dokumentuan ezarritakoa kontuan hartuta, HAPOk beharrezko jarraibideak eta baldintzak jaso beharko ditu, HAPOn jasotako egikaritze sektore/unitateen garapenak mirotz zuriaren (*Circus cyaneus*) eta mirotz urdinen (*Circus pygargus*) espezieen gaineko eragina saihesteko, espezie horiek Bernedoko udalerriko nekazaritza eremuetan habiak egiten dituztela maiz aipatu baita.

5. Lurzoru urbanizaezinean, Urarte, Markinez eta Arluzea inguruneetan, eraikitzen den edozein eraikinetan paisaian integratzeko neurriei eustea gomendatzen da. Nolanahi ere, araudiaren 154.3 artikulua behar bezala idazteko eskatzen da, jarraian jasotzen den moduan (letra etzanez nabarmentzen dira sartu beharrekotzat jotzen diren aldaketak):

– Urarte, Markinez eta Arluzea inguruneen kasuan izan ezik, horiek ez badatoz bat Paisaia Berezi edo Aparteko gisa katalogatutako lurrekin, gainerako kontzejuen mugarteetan, pasaia bikain batean daudenez gero, Udalak (143.3 artikuluan ezartzen den bezala) proiektua bidaliko dio ingurumen arloko foru organoari, paisaia eraginari buruzko txosten egokia egin dezan, beharrezko baldintzatzaileak ezarritako paisaia integrazioa egokia izango dela bermatzearen. Udal lizentzia emateko, baldintzatzaile horiek bete beharko dira.

6. Ingurumen adierazpen estrategikoaren atal honetan jasotako neurriez gain, beharrezkoa izango da IAEan aurreikusitako ingurumen integrazioko neurriak, zehazki 6. kapituluaren aurreikusitako neurri babesle, zuzentzaile eta konpentsatzaileak HAPO behin betiko onartzeko hirigintza dokumentura eramatea.

6. Ingurumenaren jarraipena egiteko plana

IAEk, bere 7. kapituluaren, ikuskapen programa bat proposatzen du. Ingurumena Zaintzeko Programa hori HAPO behin betiko onartzeko hirigintza dokumentura eraman beharko da.

Horren ondorioz, Ekonomiaren Garapen, Berrikuntza eta Erronka Demografikoko Saileko lehen diputatuorde nagusiak eta foru diputatuak proposatuta, Ingurumen eta Hirigintza Saileko titularraren eginkizunetan, titularra ez dagoelako, Diputatu Nagusiaren uztailaren 5eko 325/2019 Foru Dekretuan ezarritakoarekin bat etorriz, eta abenduaren 18ko 52/92 Foru Arauak, Arabako Foru Aldundiaren Antolamendu, Funtzionamendu eta Araubide Juridikoari buruzkoak, bere 40. artikuluan ematen dizkion eskumenez baliatuz, honako hau,

XEDATZEN DUT

Lehenengoa. Bernedoko Hiri Antolamenduko Plan Orokorraren ingurumen adierazpen estrategikoa egitea (Araba).

Bigarrena. Ingurumen ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legea betez, ingurumen adierazpen estrategikoa ingurumen arloko ebazpen erabakigarria izango da neurri eta baldintzei dagokienez.

Hirugarrena. Ingurumen adierazpen estrategiko hau ALHAOn argitaratzeko agindua ematea.

Vitoria-Gasteiz, 2021eko azaroaren 3a

Ingurumen eta Hirigintza Saileko jarduneko diputatua

Mª PILAR GARCIA DE SALAZAR OLANO

Ingurumen eta Hirigintza zuzendaria

NATIVIDAD LÓPEZ DE MUNAIN ALZOLA